

Holøy-Øversjødal allmenning.

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Dato 27.02.2019

Høringsuttalelse til NOU 2018 11, Ny Fjellov

En sammenslåing av Fjelloven og Statsallmenningsloven vil ikke forenkle eller bedre driften i vår allmenning. Vi i Allmenningsstyret samarbeider godt med Statskog SF, vi forvalter i dag skogen og virkesretten bærekraftig og rasjonelt til det beste for skogen og de virkesberettigede. For Holøy-Øversjødal allmenning er det ikke behov for noen ny Fjellov, dagens Lov om skogdrift m.v. i statsallmenningene ivaretar våre rettigheter på en god måte. Dersom det blir aktuelt med en ny felles fjellov så har vi noen kommentarer og innspill inn i det videre arbeidet.

Statsallmenningslovutvalget sin innstilling har i sitt register ført Holøy-Øversjødal allmenning kun i Tolga kommune og Tolga fjellstyre, dette er ikke korrekt. Holøy-Øversjødal allmenning ligger både i Tolga kommune (Tolga fjellstyre) og i Engerdal kommune (Engerdal fjellstyre).

Avgrensingen av dagens fjellstyrer (Tolga fjellstyre og Engerdal fjellstyre) og Holøy-Øversjødal allmenning samsvarer ikke geografisk. Holøy-Øversjødal allmenning sitt bruksrettsområde er knytt til statsallmenningen Rendal Nordre som ligger i både Tolga- og Engerdal kommuner. Fjellstyrene er avgrenset av kommunene. Holøy-Øversjødal allmenning sitt bruksrettsområde stammer fra gammel tid, liggende i tidligere Tolga Herred. Tolga Herred gav fra seg deler av sitt område når Engerdal Herred ble opprettet, derav denne situasjonen. Våre rettigheter ble ivaretatt i 1911 uavhengig av at en herredsgrense delte vårt område.

Holøy-Øversjødal allmenning sitt bruksrettsområde er følgende eiendommer:
kommunennummer/gårdsnummer/bruksnummer. 0434/162/1 og 0436/173/1.

Det må tas hensyn til ved utarbeidelse av ny Fjellov, at en allmenning i dag kan ligge i flere fjellstyrer. Ved slike tilfeller bør det i fremtiden bli opprettet et eget fjellstyre innenfor allmenningens geografiske bruksrettsområde, selv om den blir liggende i flere kommuner. Det vil være uforenelig å fusjonere dagens Holøy -Øversjødal allmenning inn i to ulike nye fjellstyrer. Rettighetene i vårt bruksrettsområde stammer fra gammel tid, disse rettighetene er fortsatt viktige for våre bygder og grender.

Andre høringsuttalelser, tilføyelser og merknader fra Holøy-Øversjødal allmenning:

En sammenslåing av Fjelloven og Statsallmenningsloven må ikke medføre at rettigheter som i dag ligger til lokal landbruksnæring eller lokale innbyggere blir svekket eller fjernet. Fjellstyret sin sammensetning må forankres lokalt. Det er viktig at den nye Fjelloven tar hensyn til rettighetene i allmenningen, og at disse rettighetene skal kunne brukes på en måte som til enhver tid samsvarer

med rasjonell bruk og som er naturlig etter «tida og tilhøve». Dette vil være viktig for ikke å ekskludere nye driftsformer som vil være mer formålstjenlig i landbruket og i annen utmarksnæring i fremtiden, etter at loven er skrevet og vedtatt. Det er viktig at alle former for gårdstilknyttet næringsvirksomhet inkluderes. I gammel tid hadde landbruket i dette området en større bredde i sitt næringsgrunnlag før inntektsgrunnlaget i husdyrholdet gjorde spesialiseringen gjeldende. I dag har mange av de samme enhetene blitt for små slik at annen næringsaktivitet på gården og i utmarken igjen har blitt viktig for økonomien og bosetningen på eiendommene. Den enkelte virkesrett må derfor favne om hele eiendommens stedlige næringsvirksomhet.

For virkesretten bør enkeltpersondrift være hovedregelen.

I dag er Allmenningsstyret et privatrettslig organ, det er viktig at det nye Fjellstyret forblir et privat rettssubjekt. Dette ivaretar og styrker den lokale forankringen, en offentlig overstyring med instrueringer og overprøvinger er ikke forenelig med gamle private rettigheter. Demokratiske valg av representanter til Fjellstyret uten virkesrett ivaretar hensynet til samfunnet forøvrig.

Det er viktig at årsmøtet for de virkesberettigede, etter modell fra den gjeldende Statsallmenningsloven, videreføres bare for de eiendommer med virkesrett. Dersom andre bruksrettigheter tas med i årsmøtet, så vil det svekke råderetten over de gamle rettighetene til hogst. Den lokale forankringen og kunnskapen om forvaltning av skogen vil generelt svekkes i et nytt Fjellstyre, det vil være svært uheldig dersom dette ytterligere blir svekket av at jordbrukstilknyttede bruksrettigheter skal inn som deltakere i årsmøtet. Skal en lykkes med sammenslåingen av Fjelloven og Statsallmenningsloven, så må ikke funksjonen til dagens allmenningsstyre svekkes mer enn nødvendig.

Tilføyer og merknader:

Til § 2-7 Avgrensingar i utøvinga av dei jordbrukstilknytte bruksrettane.

Avgrensinger i utøvelsen av virkesretten som Fjellstyret vedtar og setter i verk må først godkjennes av Årsmøtet i allmenningen. Avgrensinger i utøvelsen av virkesretten kan kun begrunnes av hensyn til naturgrunnlag.

Til § 2-8 Årsmøtet.

Merknad: Det er utydelig i lovforslaget om hvem som skal kalle inn til Årsmøtet i allmenningen.

Til § 2-9. Valkomité

Valgkomiteen skal ha minst tre medlemmer og hver allmenning som ligg under fjellstyret skal være representert.

Til § 3-1 Administrasjon og organisatoriske reglar.

Ligger en allmenning i flere kommuner, skal fjellstyret følge allmenningen sitt bruksrettsområde fra gammel tid.

Til § 3-3 Val av fjellstyre frå flere kommuner.

(Valg av representanter med virkesrett, der fjellstyret ligger i flere kommuner).

Årsmøtet i allmenningen velger sine representanter i fjellstyret fra virkesrettsregisteret.

Dersom Årsmøtet ikke velger sine representanter slik loven krever, står de aktuelle kommunestyrene fritt til å velge sine representanter fra virkesrettsregisteret. Kommunestyrene i de aktuelle kommuner må komme til enighet om en ordning for fordeling av representanter fra de ulike kommuner. Kommer ikke kommunestyrene til enighet så må de følge en ordning som fastsettes fra fellesorganisasjonen.

Til § 4-13 Virkesrett.

Eiendom med virkesrett i statsallmenningen har rett til trevirke til dekning av eiendommen sitt behov ved drift som jordbruk, og i tilleggsnæring som styrker næringsgrunnlaget og bosettingen på eiendommen. Virkesretten gjelder også ved restaurering av verneverdige og fredede bygninger på eiendommen. Er allmenningen sin avkastning utilstrekkelig til dekning av det samlede virkesbehovet, skal det foretas en forholdsmessig avkortning, virkesbehov ved drift som jordbruk har fortrinnsrett.

Til § 4-25 Utarbeiding og vedtak om bruksregler.

Fjellstyret utarbeider forslag til bruksregler når Årsmøtet for de virkesberettigede krever det. Fjellstyret skal legge dette ut til høring med en frist på seks uker. Fjellstyret behandler innsigelser og fremlegger et endelig forslag. Årsmøtet for de virkesberettigede vedtar bruksregler. Fellesorganisasjonen skal prøve om bruksreglene er i strid med loven.

Til § 6-4 Inntekter frå grunndisponering.

Inntekter fra grunndisponering i de områder med produktiv skog skal deles likt 50/50 mellom Statsskog SF (grunneierfondet) og allmenningsfondet.

Til § 7 -2 Skogbruksplan.

Fjellstyret har ansvar for å utarbeide skogbruksplan for skogen i statsallmenningene med virkesrett. Det er Årsmøtet i allmenningen som vedtar skogbruksplanen. Statskog SF har rett til å uttale seg om skogbruksplanen før den blir fastsatt av Årsmøtet i allmenningen.

Til § 13-4 Overgangsreglar.

Alle midler som finnes i dagens allmenning skal fortsatt ligge til den aktuelle allmenning fra gammel tid, og plasseres på særskilt konto. Dette i de tilfeller der en allmenning blir liggende i flere fjellstyrer og kommuner. Årsmøtet i allmenningen forvalter disse midlene.

Dette er en uttalelse vedrørende innstillingen til en ny Fjellov. I det videre arbeidet etter høringsfristen, vil det være behov for å se nærmere på hvilke muligheter og konsekvenser dagens lovverk versus et evt. nytt lovforslag gir. Dette er en krevende materie. Intensjonen må være at virkesretten ikke forringes for dagens og fremtidens brukere.

Holøy-Øversjødal allmenning
v/leder Karl Martin Jordet